

«Ақтау-Атамекен»

қайырымдылық мекемесі

*«Тәртіпке бас иген құл болмас,
тәртіпсіз
ер болмас»*

Тәрбиеші:

Ихсанов Берик

Маңғыстау облысы,

Мұнайлы ауданы

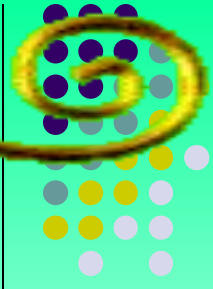

Мақсаты:

білімділік – оқушыларға адам құқықтары мен бостандықтары жайлы баптардан түсінік қалыптастыру, құқықтық білімдерін толықтыру;

дамытушылық – оқушылардың саяси саналығы мен таным белсенділігін арттыру, заңдарды талдай отырып, өз беттерімен салыстыра білуге, өмірде қолдана білуге, ойлау қабілетін дамыту;

тәрбиелік – адамгершілік, ізгі қасиеттер мен ар-ождан бостандығына, адалдық пен мейірімділікке баулу арқылы құқықтық тәрбие беру.

**«Біз әрбір адамның ар-
намысын, жағымды қасиеттері
мен беделін, жоғары
адамгершілік, этикалық
стандарттары және рухани
құндылықтарын бағалайтын
қоғам құруымыз керек»**

Н. Ә. Назарбаев.

- *Құрметті достар бүгінгі тәрбие сағатымызға 12-мектеп инспекторы, құқық қорғау органдарынан Жандос ағаларын келді. Ағаларыңды мұқиятты тыңдап қоятын сұрақтарын қойып алындар*

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК ӘҢУРАНЫ

*Сөзін жазғандар: Жүмекей Нәжімеденов,
Нұрсұлтан Назарбаев*
Әнін жазған: Шәмші Қалдаяқов

Алтын күн аспаны,
Алтын дән даласы.
Ерліктің дастаны,
Еліме қаршы!
Ежелден ер деген,
Данқымыз шықты ғой.
Намысын бермеген,
Қазағым мықты ғой!

Қайырмасы:
Менің елім, менің елім,
Гүлің болып егілемін,
Жырың болып төгілемін, елім!
Туған жерім менің - Қазақстаным!

Урпаққа жол ашқан,
Кен байтақ жерім бар.
Бірлігі жарасқан,
Тәуелсіз елім бар.
Қарсы алған уақытты,
Мәңгілік досындай.
Біздің ел бақытты,
Біздің ел осындай!

Қайырмасы:
Менің елім, менің елім,
Гүлің болып егілемін,
Жырың болып төгілемін, елім!
Туған жерім менің - Қазақстаным!

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ГИМН РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

Сабақтың кезеңдері:

I. Құқық туралы жалпы түсінік

II. Өткенге көз жіберсек ...

(Тәуке ханның “Жеті жарғысы”)

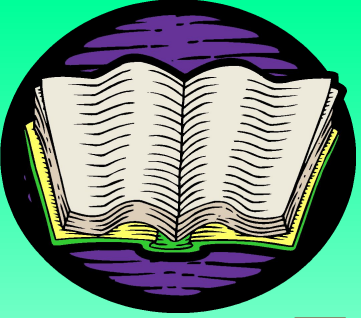
***III. Сенің құқығың – менің құқығым
(оқушы құқығы)***

***IV. Көкейде жүрген сауал (сұрақ -
жауап)***

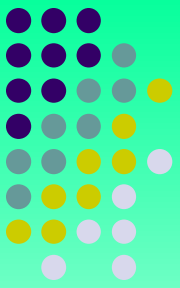
V. Мұны әрбір оқушы білуге тиіс

VI. Қорытынды

Қанатты сөздер:

*«Тәртіпке бас иген құл болмайды,
тәртіпсіз ел болмайды»*

Б.Момышұлы.

*«Балам бол, басқа бол-бәріңе заң
біреу-ақ»»,*

*«Тура биде туған жоқ, туғанды биде
иман жоқ»*

Ж.Баласағұн.

*Декларация- тараптар
мақұлдаған
жалпы принциптер мен
мақсаттарды
қалыптастыратын
салтанатты акт*

*Конституция - конституциялық
құрылысты
бекітетін, адам мен азаматтың
құқығы мен еркіндігін бекітетін,
мемлекеттік биліктің федеральдық
органдарын тағайындайтын негізгі
құрылтайшы саяси- құқықтық акт.*

*Міндет – адамдар бұлжытпай
орындауға тиісті тәртіп пен
қарым-қатынасқа қойылатын
талап*

*Мораль- адамның іс-әрекетін
қайырымдылық пен зұлымдық,
әділдік пен әділетсіздік және т.б.
тұрғысынан реттеп отыратын
нормалар мен принциптер
жүйесі.*

*Құқық- қоғамдағы адамдардың
өзара қарым- қатынасын реттеп отыратын
мемлекет белгілеп, қорғайтын нормалар мен
ережелер жиынтығы, осы нормаларды
зерттейтін ғылым*

Қоғам балаларға қатысты түрде қамтамасыз етуі тиіс негізгі принциптер:

-Бала мүддесін барынша жақсы қамтамасыз ету;

-Кемсітпеу;

-Өмір сүру, есею және ержету құқығы;

-Бала көзқарастарына құрметпен қарау;

-Баланы қорғау, оның қоғам өміріне; белсенді түрде қатысуын қамтамасыз ету.

•Өз ата-анасын білу құқығы

•Отбасында өмір сүріп, тәрбиелену құқығы

•Өмір сүру құқығы

•Сөз, ар-ождан бостандығы

•Аты-жөні, ұлты болу құқығы

•Ата-анасымен, басқа да туыстарымен қарым-қатынас жасау құқығы

•Азаматтыққа құқығы

•Өз-өзін қорғауға, заңмен қорғалу құқығы

•Дұрыс тамақтану, тұрғын үй және медициналық көмек алу құқығы

•Өз пікірін білдіруге

•Тегін білім алу құқығы

•Сабақтан тыс уақытта еңбек ету құқығы, өз жалақысы мен стипендиясын жарату құқығы

•Салымдар салып, оны пайдалану құқығы

•Авторлық құқықты жүзеге асыру құқығы

•Балалар қоғам бірлестігіне қатысу құқығы

•Сыйлыққа, мұраға алған заттарға жеке меншік құқығы

•Жеке өмір сүру құқығы
•Мамандық қадір-қасиетіне қолсұзушылықтан қорғану құқығы

•Мәдени және шығармашылық өмірге жан-жақты қатысу құқығы

•Мамандық таңдау құқығы

•Эксплуатацияның барлық түрінен қорғану құқығы

1. Мүлік заңы

2. Қылмыс заңы

3. Әскери заңы

4. Елшілік жоралары

5. Жұртшылық заңы

Жеті жарғыдағы мәселелер былай топтасты:

- 1 бап - Мемлекттік мәселелеріне байланысты**
- 2 бап- Әскери іс мәселелеріне байланысты**
- 3 бап- Шаруашылық іс мәселелеріне байланысты**
- 4 бап - Қылмыстық іс мәселелеріне байланысты**
- 5 бап- Діни мәселелеріне байланысты.**
- 6 бап - Жұртшылық мәселелеріне байланысты**
- 7 бап - Отбасы және неке мәселелеріне байланысты**

Атадан жақсы ұл туса,
Елінің оңы болады.
Атадан жаман ұл туса,
Көшінің соңы болады.

Қазақстан Республикасы

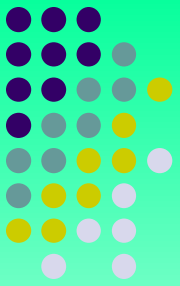

*Қылмысқа
итермелейтін не?*

Ойлан, тап!

I топ

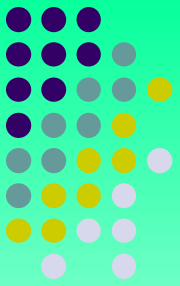
Мемлекет әр азаман – сау өсіп, жан – жақты дамуын қамтамасыз етеді

Әрбір бала өмірге келе салысымен тіркеуге алынады және өзіне есім мен азаматтық алуға құқылы.

Әрбір бала өз отбасында, әрбір баламен бірге өмір сүруге құқылы .

Әрбір бала ой – пікір, ар - ождан және дін еркіндігіне құқығы бар.

II топ

- Отбасында әкесі мен анасы өз алдына дербес өмір сүрумен, баланы ата – анасымен [redacted] құқықсыз;
- Бала мектепте кінәлі болғанда да оны ұрып жазалауға, [redacted] құқығы жоқ;
- Бала тынығуға және м [redacted] құқығы бар;
- Бала өзі қалаған [redacted] шұғылдануға құқылы;

«Мұны әрбір оқушы білуге тиіс»

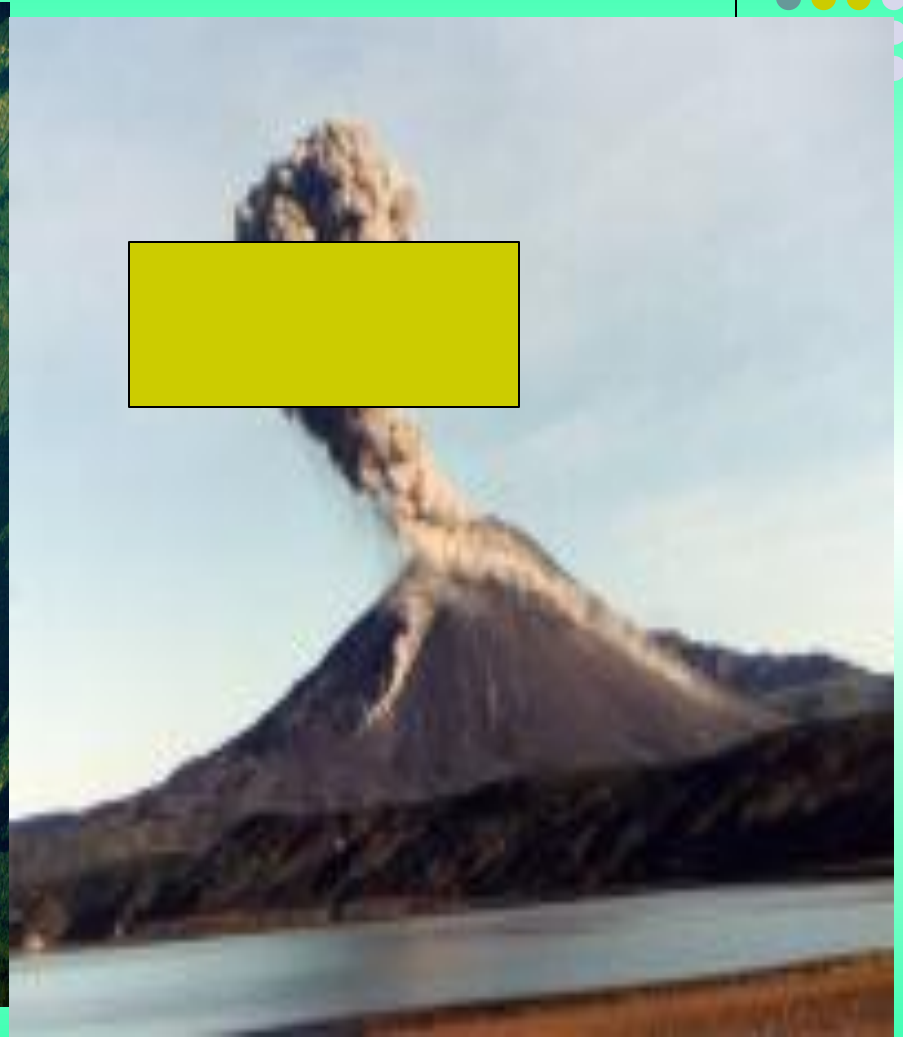

Тақырып:

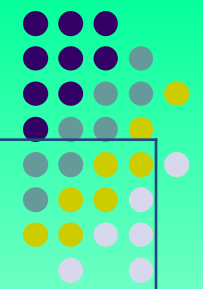
I топ: «Ата Заңымыздың баптары туралы саралап шығыңдар»

II топ: «Жаза түрлері. Қылмыстық құқықтың функциялары жөнінде айт»

	БІЗ БҮГІН НЕ ІСТЕДІК?	НЕ ҮЙРЕНДІК?
I-топ		
II- топ		

Тек жақсы істерді істеуге құқықтымын, жаман істерді істеуге құқығым жоқ деп түсінемін.

«Не істеуге болмайды?»-

-Кішкене баланы .....

-Сабақтан .....

- Дөрекі, былапыт сөздерді .....

«Не істеу керек?»

-Үлкен кісіні .....(сыйлау керек)

- Үлкеннің .....(тілін алу керек)

- Үлкендерге .....(сәлем беру керек)

Кішілерге .....(қамқорлық жасау керек)

Аналарды, апаларды .....(сыйлау керек)

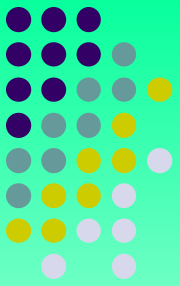
Оқу құралдарын .....(күтіп ұстау керек)

Үлкендердің алдынан кесіп .....

- Қыз баланы .....

- Сыныпта .....

Глоссарий «Тәртіп орнат»

Құқық

Конституция

Мемлекет

Азамат

Құқық бұзушылық

Президент

Парламент

Егемендік

Байқау ережелері: Тақтаға әр командадан бір – бір оқушыдан шақырылады. Оқушылар алма – кезек бір міндеттен тақтаға жазады. Бүкіл міндеттерін дұрыс орындап, жазған топ жеңеді.

Қазақстан Республикасының азаматтарының міндеттері:

1. Заңдарға бағыну;
2. Басқа азаматтардың құқықтарын, бас бостандықтарын, арын құрметтеу;
3. Мемлекет рәміздерін құрметтеу;
4. Қаржы, салықты төлеу;
5. Тарихи және мәдени байлықтарды сақтау;
6. Табиғатты және табиғи байлықтарын сақтау;
7. Ата – аналардың балаларына қамқорлық етуі, алдындағы міндеттерін орындау;
8. Орта мектеп білімін алу;
9. Қазақстан Республикасын қорғау;

Осымен біздің тәрбие сағатымыз өз мәресіне жетті. Бүгінгі сабақтан алған мәліметтер өте керекті деп ойлаймын. Келген қонақтарымызға рахмет айтамыз.

Өмірің болсын десең сенің сәнді

Ойланып, айналаңа қара мәнді.

Адам бол! Білімі тасқан, өнері асқан

Өзіңе сүйсіндірер басқа жанды.

Салауатты мақсатың – өмір сүру,

Өмірдің мағынасын керек білу.

Ішімдік, нашақорлық сенің жауың

Пайдасы сол – бұл жолдан аулақ жүру.

Мен жігіт 15-30 арасында,

Бұл шақта көп бересі, аларымда.

Жан жағым толған мақсат, толған таңдау,

Алайын анасын ба, мынасын ба, - деп арқалы ақын Сұлтанмахмұт Торайғыров жырлағандай болашақта шалыс қадам баспай, өз өмірлеріне жауап беретін ата-анасының емес бүкіл алаштың азаматтары болады деген сеніммен бүгінгі сабағымызды аяқтаймыз.

Отбасында адам бойындағы асыл қасиеттер жарқырай көрініп, қалыптасады.

Отанға деген ыстық сезім - жақындарына,

туған-туысқандарына деген

сүйіспеншіліктен басталады.

Н.Ә.Назарбаев

